

Goede mest als basis voor betere kringloop

Sturen op betere mest leidt tot betere diergezondheid en betere meststof. Dat is hard nodig nu de derogatie geleidelijk afloopt. Veearts Gerrit Hegen vertelde erover bij 'Op KOers' van VKON.

Niet alle rundveemest is gelijk. Mest kan te dun zijn of zurig, of te veel stikstof bevatten, om maar een aantal afwijkingen te noemen. Veehouders en hun adviseurs zouden daar beter op moeten letten. Met een betere mestkwaliteit draait alles makkelijker, zo blijkt uit de inleiding van Gerrit Hegen, boerenveearts, op de bijeenkomst van de vierde editie van 'Op KOers' van kennis- en onderzoeksinstelling VKON.

In de kringloop bodem – plant – koe – mest heeft de boer de regie, stelt Hegen. Wees bewust dat goede mest ideaal is om de hele kringloop in positieve zin te stuwen. Belangrijk, want derogatie wordt afgebouwd. Er zal dus steeds minder mest beschikbaar zijn. Die moet gericht worden ingezet op de percelen. Benut je bodemanalyses en bemest per perceel. Overbemesting is zonde; gebruik bij beperkte inzetbaarheid dus alleen die mest die nodig is.

De bodem moet dan ook in goede conditie zijn. Kijk naar organische stof, pH en verdichting. Beoordeel ook de bezetting van het CEC-complex (klei-humuscomplex) met calcium. Het kan goed zijn dat je een goede pH hebt, maar dat er toch calcium nodig is via een bekalking. Wees dan kritisch op magnesium.

Goede mest uit rustige pens

Terug naar de mest. Goede mest komt uit koeien met een rustige en zeer goed werkende pens. Dat wordt bepaald door verteerbaarheid en passagesnelheid, met energie en eiwit in balans en een melkureum tussen 15 en 18. In de optiek van Hegen moet een hoogproductieve koe niet meer dan 4,5 kilo zetmeel in het rantsoen hebben. Te hoge passagesnelheid en te veel zetmeel betekent vaak dat het voer in de darm fermenteert, met dikkedarmverzuring tot gevolg. Naast fysieke problemen

FOTO MARK PASVEER

Bij aflopende derogatie wordt bemesten per perceel met een goede mestkwaliteit steeds belangrijker.

bij de koe holt dan ook de mestkwaliteit achteruit. De pH daalt onder de streefwaarde van 7 a 7,5. De mest wordt te dun en bevat te veel resten energie (zetmeel) en eiwit (stikstof).

Het doel is een goede darmgezondheid, waarbij verteringsproducten en vitaminen, mineralen en sporenelementen goed worden opgenomen. Dat is de basis voor gezonde koeien met een goede melkproductie en -kwaliteit en mest waar het

bodemleven wat mee kan.

Veehouders kunnen de bodem ook helpen de mest beter te verwerken, bijvoorbeeld via meer biodiversiteit met klavers en kruiden. Deze hebben vaak een diepere worteling dan gras en kunnen dus bij vitaminen en mineralen waar gras niet komt. De gewaskwaliteit neemt toe en dat komt ook weer in de koe die daarop floreert. *De video van de bijeenkomst is integraal terug te zien via www.vkon.nl/op-koers.*

Ruimte voor innovaties voor bemesting nodig

Een van de oplossingen om de bodem te verbeteren komt vanuit de relatief nieuwe coöperatie Agricycling, die gecertificeerde compost maakt uit geselecteerd bermmaaisel, zo meldt oprichter en veehouder Pieter van der Valk. De compost levert organische stof en met gebruik ervan is er minder kunstmest nodig. Inmiddels werken 110 boeren in Friesland ermee. Er zijn plannen dit concept uit te breiden naar Overijssel en Zuid-Holland (Hoeksche Waard).

Een ander initiatief komt vanuit het bedrijf van Arjan Prinsen in Haarlo (Gld.). In

de regio wordt via verwerkingsbedrijf Groot Zevert Vergisting in Beltrum al varkensmest omgezet in kunstmestvervanger onder een vrijstelling. Prinsen wil ook kunstmestvervangers maken uit rundveemest zodat hij gericht kan bemesten met eigen mest. Regelgeving staat dat echter voorsnog niet toe.

Zowel Prinsen als Van der Valk roepen de overheid op ruimte te bieden door innovaties (beperkt) vrij te stellen zodat onderzoek de kansen en toegevoegde waarde ervan kan aantonen.